Bevaring af Dansk El-Forbund København historiske fane fra 1914 – et kulturhistorisk vidnesbyrd om dansk arbejder- og foreningskultur

DANSK
EL-FORBUND
Vi samler alle på
det el-tekniske område

Ansøgning om støtte til professionel konservering og bevaring af et kulturhistorisk klenodie

Dansk El-Forbund København ansøger om støtte til professionel restaurering og konservering af vores historiske fane fra 1914.

Projektets formal er at bevare et unikt kulturhistorisk objekt med rødder i Københavns historie og sikre at fanen fortsat kan formidle fortællingen om elektrikerfaget, arbejderbevægelsen og den stærke foreningskultur, som har været en væsentlig del af hovedstadens udvikling gennem mere end 100 år.

Fanen er et sjældent bevaret vidnesbyrd om den tidlige organisering af elektrikerfaget i København og repræsenterer en vigtig del af byens kulturarv. Gennem generationer har den fulgt medlemmerne ved jubilæer, højtideligheder og den sidste afsked. Blandt vores medlemmer har fanen derfor fået kælenavnet ”Begravelsesfanen”, hvilket også omtales i Dansk El-Forbund Københavns 80-års jubilæumsbog der blev skrevet i 1973.

Fanen fortæller historien om de mennesker, der var med til at opbygge elektrikerfaget i København og om de værdier som den danske fagbevægelse bygger på: fællesskab, solidaritet og organisering. Samtidig udgør den et væsentligt kulturhistorisk dokument over den rolle som københavnske fagforeninger har spillet i udviklingen af byen og det danske arbejdsmarked.

Fanen er udført med traditionelle materialer og håndværksteknikker og er et sjældent bevaret eksempel på de faner, som gennem generationer har fungeret som samlingspunkt og identitetsskabende symbol i arbejderbevægelsen. Bevarelsen af fanen handler derfor ikke alene om at redde et historisk tekstil, men om at sikre en del af Københavns fælles kulturarv.

I dag har fanen omfattende skader på silkedugen, bemalingen og de øvrige materialer. Den er så skrøbelig at den ikke længere kan håndteres uden risiko for yderligere nedbrydning. Den vedlagte konservatorrapport dokumenterer omfattende nedbrydning af silkestoffet med revner, huller, tidligere reparationer, misfarvninger samt krakelering og skader på de malede flader. Rapporten konkluderer, at en professionel konservering er nødvendig for at stabilisere fanen og sikre dens fortsatte bevaring.

Projektet omfatter en komplet konservering udført af en uddannet tekstilkonservator. Arbejdet omfatter blandt andet afmontering, stabilisering af materialerne, konservering af silkedugen, retouchering af de malede flader samt klargøring til korrekt opbevaring.

Efter restaureringen vil fanen blive opbevaret i en montre i Dansk El-Forbund Københavns lokaler, hvor den vil indgå aktivt i formidlingen af elektrikerfagets og arbejderbevægelsens historie. Fanen vil blive anvendt ved særlige kulturelle og historiske arrangementer, åbent hus-arrangementer, jubilæer samt ved besøg fra medlemmer, skoler, studerende og andre med interesse for Københavns lokal- og arbejderhistorie. Projektet vil dermed sikre, at et vigtigt kulturhistorisk objekt ikke blot bevare, men også bliver tilgængeligt for offentligheden og kan bidrage til formidlingen af Københavns fælles historie.

Den samlede udgift til restaureringen udgør 66.656,25 kr. i henhold til det vedlagte tilbud fra konservatoren.

Vi søger derfor 25.000 kr. fra Kultur- Fritids- og Borgerserviceudvalgets disponible midler til gennemførelse af projektet.

Når restaureringen er afsluttet ønsker Dansk El-Forbund København at markere fanens tilbagevenden med en mindre fernisering. Her vil medlemmer, tidligere og nuværende elektrikere samt andre interesserede få mulighed for at se den restaurerede fane og høre mere om dens historie og betydning. Hvis Københavns Kommune Kultur- Fritids- og Borgerserviceudvalgets disponible midler støtter projektet fondens navn blive fremhævet på en støtteplade i forbindelse med fanens fremtidige placering hvor vi takker fonden for støtten til restaureringen og bevarelsen af dette historiske vidnesbyrd for kommende generationer. Københavns Kommune Kultur- Fritids- og Borgerserviceudvalgets disponible midler støtter er naturligvis inviteret til denne fernisering hvor vi gerne vil have lov til at takke jer personligt.

Målgruppen er Dansk El-Forbund Københavns medlemmer, københavnere med interesse for lokalhistorie, studerende, skoleklasser samt øvrige besøgende, der gennem fanen kan få indblik i en vigtig del af byens kultur- og arbejderhistorie.

Når en historisk fane går tabt forsvinder ikke blot et stykke tekstil, men også en del af fortællingen om København, byens håndværk, fagbevægelsen og de mennesker, der har været med til at forme hovedstaden vil også gå tabt. Med jeres støtte kan vi sikre, at denne fortælling bevares og fortsat kan formidles til kommende generationer.

Vi håber derfor, at kultur- Fritids og Borgerserviceudvalget vil støtte restaureringen og dermed bidrage til at bevare et unikt kulturhistorisk vidnesbyrd med stor betydning for Københavns historie og kulturarv.

På forhånd tak for behandlingen af vores ansøgning

Med venlig hilsen

Dansk El-Forbund København

Fanen er et væsentligt kulturhistorisk klenodie og et sjældent bevaret vidnesbyrd om elektrikerfagets udvikling, den danske arbejderbevægelse og den stærke foreningskultur, som gennem mere end 100 år har været med til at forme det danske samfund. Projektets mål er ikke alene at restaurere fanen, men at sikre bevaringen af et unikt historisk objekt for kommende generationer.

Gennem generationer har fanen fulgt vores medlemmer ved jubilæer, højtideligheder og den sidste afsked. Netop derfor har fanen blandt vores medlemmer fået det særlige kælenavn ”Begravelsesfanen”. Dette bliver nævnt i bogen fra Dansk El-Forbund Københavns 80-års jubilæum i 1973 (bilag 1).

Vores fane repræsenterer langt mere end blot et ceremonielt symbol. Den fortæller også historien om de mennesker der var med til at opbygge elektrikerfaget i København og om de værdier, som fagbevægelsen bygger på – fællesskab, solidaritet og organisering. Derudover er fanen med til at repræsentere mere end 125 års faglig og kulturhistorisk tradition.

Fanen er udført med traditionelle materialer og håndværksteknikker og udgør et sjældent bevaret eksempel på de faner som var og er centrale symboler i den danske arbejderbevægelse. Bevarelsen af fanen handler derfor ikke blot om at redde et historisk tekstil, men om at sikre en væsentlig del af vores fælles kulturarv for kommende generationer.

Desværre har fanen gennem en ukendt årrække været opbevaret under uhensigtsmæssige forhold i en uopvarmet garage, uden at nogen var opmærksomme på det. De skiftende årstider og fugtforhold har medført betydelige skader på fanens silkedug, bemalingen og de øvrige materialer. I dag er fanen så skrøbelig, at den ikke kan håndteres uden risiko for yderligere nedbrydning.

I bilag 2 kan I se den konservatorrapport som dokumenter omfattende nedbrydning af silkestoffet med revner, huller, tidligere reparationer, misfarvninger samt krakelering og skader på de malede flader. Rapporten konkluderer at en professionel konservering er nødvendig for at stabilisere fanen og sikre dens fortsatte bevaring.

For at sikre, at fanen bevares for fremtidige generationer er det nødvendigt med en professionel konservering udført af en uddannet tekstilkonservator. Projektet omfatter en fuldstændig konservering af silkedugen, herunder afmontering, stabilisering af materialerne, konservering af silkedugen, retouchering af de malede flader samt klargøring til korrekt opbevaring. Restaureringen vil stabilisere fanens materialer, bevare de originale detaljer og sikre, at den igen kan fremvises ved særlige lejligheder. Efter restaureringen ønsker vi at opbevare fanen i en montre hvor den både er beskyttet mod yderligere nedbrydning og samtidig kan indgå i formidlingen af vores fælles historie og kulturarv.

Den samlede udgift for restaureringen udgør 66.656,25 kr. i henhold til det vedlagte tilbud fra konservatoren (bilag 3).

Vi søger derfor xxx kr. hos jer og håber at I vil være med til at bevare denne del af Danmarks fælles kulturarv.

Når en historisk fane går tabt, forsvinder ikke blot et stykke tekstil. En del af fortællingen om det danske samfund, fagbevægelsen og de mennesker, der har været med til at forme vores arbejdsmarked går også tabt. Med jeres støtte kan vi sikre at vores fane fra 1914 bevares så den fortsat kan fortælle historien om elektrikerfaget, den organiserede arbejderbevægelse og de værdier som fanen har repræsenteret gennem mere end 125 år. Fordi selvom om menneskerne bliver udskiftet vil fanen og den historie den repræsenterer være konstant.

Vi håber derfor at I vil støtte restaureringen og dermed være med til at bevare et unikt kulturhistorisk vidnesbyrd for kommende generationer.

På forhånd tak for behandlingen af vores ansøgning.

Med venlig hilsen

Dansk El-Forbund København

Fane fra Elektrikernes fagforening

Dobbeltsidig bemalet fane af mørkerød silke

størrelse: ca 125? cm x ca 150? cm

Det smukke malede midterfelt forestiller en elektrisk ringeklokke (med 2 store batterier?) over en stor lysekrone eller ampel i blomster og bladform med otte klokkeblomstformede glaslampeskærme. Over og under midtermotivet står **Elektrikernes Fagforening - Stiftet 1893** og **Oplysning giver Fremgang** med forgyldte bogstaver. Fanen er kantet med en ensfarvet rød snoet silkekantsnor. Et messing /sølv vævet bånd er under de blomsterformede sølvfarvede messingkopsøm, der fæster fanen til fanestangen.

Fanen er meget medtaget og silken fremstår ældet og noget mør med mange revner og huller. Enkelte partier virker som om de er flænset. Bemalingen er stedvis krakeleret, men virker dog til at sidde nogenlunde fast. Nogle steder er silken revnet i det bemalede. Flere steder har silken misfarvede partier og mørke skjolder. Der er adskillige steder med gamle reparationer og stopninger, nogle med orange tråd. Flere steder er silken gået i stykker langs de gamle syninger. Korrosion fra søm og bånd har misfarvet silken langs stangen.

Den ene side fremstår mere medtaget end den anden.

Konserveringsforslag:

Fanen afmonteres fra stangen, kantebånd afmonteres. Alle gamle sømme og stopninger pilles op for at kunne behandle hver side fladt for sig. Gamle lapper og konserveringer fjernes. Stoffet glattes forsigtigt på lavtryksbord. Alle revner og trevlede partier samles omhyggeligt, både langs de bemalede områder, samt foroven og forneden. Fanen lamineres derefter til en tynd, indfarvet silke i hele fanens størrelse, så revnerne holdes sammen. De største revner sikres yderligere med nedlagt syning. Hver side behandles for sig. Hvor der måtte være større partier stof, der mangler suppleres med silke i samme farve og struktur så vidt muligt. De misfarvede skjolder søges fjernet, men der kan ikke garanteres for om det lykkes helt. Der etableres et mellemfor mellem de to sider af fanen for at stabilisere den.

Sluttelig samles fanen igen (evt. efter en retouchering)

Det anbefales at fanen ikke bruges mere, men udstilles hængende på en væg med den bedst bevarede side udad, gerne i en montre.

Bagsværd 18 / 06 2026

Maj Ringgaard
Ph.D., Conservator, M.Sc

misfarvning fra bånd og søm

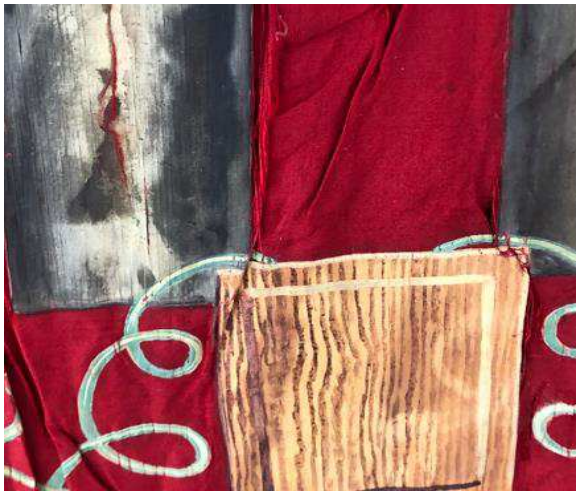

Silken er revet og gået i strimler langs stopninger

Silken er revnet hvor stoffet har krøllet under oprulning.

revner i det bemalede område

DANSK EL-FORBUND
Nyropsgade 14
1602 København V
Danmark
CVR-nr.: 20163119

Leveringsadresse:
DANSK EL-FORBUND
Nyropsgade 14
1602 København V
Danmark

Restaurering og Konservering af fane

Tilbud

Tilbudsnr. : 5954
Dato : 26-06-2026
Kundenr. : 35865025
Deres ref. : Henriette Hillgaard
Vores ref. : Majbritt Kildebæk Raun
Gyldig indtil : 25-09-2026

Nummer	Beskrivelse	Antal	Enhed	Pris pr. enhed	Total
15 KONS	Konservatorarbejde fanedug Se statusdokument	1,00	stk.	45.525,00	45.525,00
153014	Retouchering af malede flader	12,00	timer	650,00	7.800,00

(Momsfrit beløb: **0,00** - Momspligtigt beløb: **53.325,00**)

Subtotal :	53.325,00
Moms (25,00%) :	13.331,25
Total DKK :	**66.656,25**

Center for Kultur- og Fritidsaktiviteter
Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen

BUDGETSKABELON, PROJEKTTILSKUD

Det er en forudsætning for udbetaling af Københavns Kommunes projekttilskud at tilskudsmodtager udarbejder et budget, der er opstillet i overensstemmelse med denne budgetskabelon. Budgettet skal godkendes af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen.

Alle felter markeret med gult skal udfyldes. Der må gerne tilføjes linjer, under såvel indtægter som udgifter. Såfremt I ikke har indtægter fra eksempelvis fonde, honorarer eller billetindtægter, skriver i 0 i feltet ud for.

Aflyses eller ændres væsentlige dele af projektet skal budgettet revideres og sendes til Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen med en forklaring på ændringerne. Ændringerne og det reviderede budget skal godkendes af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen.

Det senest godkendte budget skal sidenhen anvendes som grundlag for regnskabsaflæggelse, og væsentlige afvigelser fra budgettet skal årsagsforklares (se vedlagte regnskabsmodel og -instruks).

Tekst i kursiv er vejledningstekst.

Tilskudsmodtagers navn: Dansk El-Forbund København
CVR: 21228419
Projektets navn: Restaurering af historisk fane fra 1914

Projektperiode: *Der er ikke en officiel start og slutdato endnu, men vi regner med at begynde restaureringen i starten af 2027*

Indtægter	**Budget**	**Budget året før** (hvis der er givet tilskud året før)	*Notér om beløbet er ansøgt eller allerede bevilliget.*
Ansøgt tilskud fra Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	**25.000**		*Ansøgt*
Øvrige tilskud, specificeret *(herunder øvrige tilskud fra Københavns Kommune, fra fonde, sponsorer mm. hvis I ingen har skrives 0. Posterne er eksempler, der kan ændres efter jeres konkrete indtægter)*			
a) 15. Juni fonden	20.000		Ansøgt
b) A.P. Møller Fonden	25.000		Ansøgt
c) Beckett-Fonden	20.000		Ansøgt
d) Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond	35.000		Ansøgt
e) Nordea Fonden	35.000		Ansøgt
f) Knud Højgaards Fond	20.000		Ansøgt
g) Lemvigh-Müller Fonden	20.000		Ansøgt
h) Nordjyllandsfonden	25.000		Ansøgt
i) Aage og Johanne-Louis Hansen Fonden	35.000		Ansøgt
INDTÆGTER I ALT	**0**		

Udgifter *Posterne er eksempler, der kan ændres efter behov, men I skal oplyse til hvad I ønsker at anvende det ansøgte tilskud*	**Budget**	**Budget året før** (hvis der er givet tilskud året før)
Restaurering og konservering	66.656,25	
UDGIFTER I ALT	**66.656,25**	

RESULTAT		

Kommentarer/forbehold:

Der er ansøgt hos andre fonde, men vi har på dette tidspunkt ikke modtaget nogen støtte fra andre fonde. Derfor har vi skrevet 0,- i indtægter.